

FELNŐTTKÉPZÉSI SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY

1. a) A SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY MEGNEVEZÉSE

Ökológiai gazdálkodó - zöldségtermesztő

b) SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGNEVEZÉSE

Ökológiai gazdálkodó - zöldségtermesztő

Szakmai programkövetelmény azonosító száma:	SzPk-00180-17-20 3 06 2
Szakmai programkövetelmény érvényessége	2017-06-15

2. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL MEGSZEREZHETŐ KOMPETENCIÁKKAL

egy adott tevékenység, munkaterületi feladat magasabb szinten gyakorolható

3. A SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY MODULRENDSZERŰ

igen

programkövetelmény modul azonosító száma	modul megnevezése
SzPk-00180-17-20 3 06 2 /M-01	Az ökológiai zöldségtermesztés alapjai
SzPk-00180-17-20 3 06 2 /M-02	Az ökológiai termesztés specialitásai a zöldségtermesztés folyamataiban

4. AZ OKJ-BAN SZEREPLŐ AZON SZAKMACSOPORT, AMELYBE A PROGRAMKÖVETELMÉNY BESOROLHATÓ

20 - Mezőgazdaság

5. AZ EKKR-HEZ KAPCSOLÓDÓ MAGYAR KÉPESÍTÉSI KERETRENDSZER SZERINTI SZINTJÉNEK MEGHATÁROZÁSÁRA ÉS BESOROLÁSÁRA VONATKOZÓ MEGJELÖLÉSE

3 - szint

6. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG JELLEGÉTŐL FÜGGŐEN A KÉPZÉS MEGKEZDÉSÉHEZ SZÜKSÉGES BEMENETI FELTÉTELEK

Iskolai előképzettség

alapfokú iskolai végzettség

Szakmai előképzettség

a javaslatban szereplő, OKJ szerinti szakmacsoportba tartozó szakképesítés(ek), éspedig

biogazdálkodó, családi gazdálkodó, dísznövénykertész, gazda, gyógy- és fűszernövénytermesztő, kertész, kertészeti szaktechnikus, növényvédelmi szaktechnikus, zöldség- és gyümölcstermesztő, aranykalászos gazda, mezőgazdasági technikus

Egészségügyi alkalmassági követelmények

nem szükséges

Előírt gyakorlati idő

nem szükséges

Egyéb feltételek

nem szükséges

7. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL ELLÁTHATÓ LEGJELLEMZŐBB TEVÉKENYSÉG, VAGY MUNKATERÜLET RÖVID LEÍRÁSA

Az ökológiai gazdálkodó - zöldségtermesztő megvalósítja saját gazdaságában az ökológiai gazdálkodást az ökológiai gazdálkodás területén szükséges talaj és annak összetétele közötti összefüggések, a tápanyagszükséglet és beviteli technikák figyelembe vételével. A hatékony gazdálkodás érdekében megszerzi és felhasználja a gazdálkodáshoz elengedhetetlen klimatikus viszonyokat érintő információkat, alkalmazza a különböző időjárás-megfigyelési rendszereket. Tevékenysége során betartja az ökológiai termesztéssel kapcsolatos minőségbiztosítási követelményeket. Megtervezi az ültetvényt, annak beültetési rendjét és a szükséges talajjavítást. A jó minőségű áru érdekében megfelelő hozamú és beltartalmú fajtákat termeszt. Alkalmazza az ökológiai és az integrált növényvédelem és kártevő előrejelzés technikáit saját ültetvényén. Megvalósítja az ökológiai gazdálkodás során a növényvédő szerek kijuttatási technológiáit. A betakarítási és a post harvest folyamatokat az ökológiai előírások szerint szervezi meg. A termesztési folyamatokban a jogi és szakmai előírások szerint szervezi meg a munkát. Részt vesz az ökológiai gazdálkodók közösségi munkájában.

8. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL BETÖLTHETŐ MUNKAKÖR MEGNEVEZÉSE ÉS BESOROLÁSA

FEOR főcsoport megnevezése	FEOR száma	Foglalkozás megnevezése	A szakmai végzettséggel legjellemzőbben ellátható tevékenység, munkaterület
6. Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások	6130	Ökogazda	Ökológiai gazdálkodó - zöldségtermesztő

9. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGSZERZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÖSSZÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A képzés "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A képzés "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés összóraszám	60	120
Elméleti képzés idő aránya (%)	30	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	70	

A képzés "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

10. A TERVEZETT KÉPZÉS MUNKAERŐ-PIACI RELEVÁNCIÁJA

Az ökológiai gazdálkodás térnyerésével, illetve az ökotermékek iránti kereslet növekedése miatt kb. 3000 fő gazdálkodó tér át az Európai Unió támogatási rendszerén belül a Vidékfejlesztési Program keretei között a zöldség és gyümölcs termesztés területén az ökológiai termesztésre és az agrár környezetgazdálkodási kifizetésre (AKG-ra). Az Európai Unió támogatásokat igénylő fiatal gazdák közül kb. 1000 vállalta és jelölte meg, hogy ökológiai gazdálkodást kíván folytatni. E mellett a már aktív magyar gazdálkodók között nagyjából 6000-en vannak olyanok, akik az ökológiai termékek elérhető magasabb ára, a biztosabb vevői környezet, az exportképesség miatt termeléstehnológiai váltással térnek át a hagyományos gazdálkodásról az ökológiai gazdálkodásra vagy ezt az áttérést kívánják megvalósítani. Ezen emberek számára elemi szükséglet az ökogazdálkodáshoz kapcsolódó ismeretek elsajátítása, amely a megszerezhető OKJ-s szakképesítések által célzottan és közvetlenül alkalmazható módon nem biztosított a számukra. A mezőgazdasági tevékenységgel kapcsolatos szakképesítéssel, illetve szakképzettséggel rendelkezők gyakorlatorientált és kifejezetten az ökogazdálkodásra irányuló képzése elengedhetetlen az ökogazdálkodással kapcsolatos társadalmi, politikai és gazdálkodói célok eléréséhez.

11. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGSZERZÉSÉT IGAZOLÓ DOKUMENTUM KIADÁSÁNAK FELTÉTELEI

1. a képzés felnőttképzési szerződésben megjelölt óraszámának hetven százalékán való részvétel, és
2. a szakmai záró beszámoló sikeres teljesítése

3.1. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00180-17-20 3 06 2 /M-01
A programkövetelmény modul megnevezése	Az ökológiai zöldségtermesztés alapjai

3.1.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	24	48
Elméleti képzés idő aránya (%)	30	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	70	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.1.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Ismeri a gazdasági terület értékelésének szempontjait, a talajt meghatározó 4 tényezőt (pH, mésztartalom (CaCO ₃), humusz tartalom, Arany-féle kötöttség).	Saját gazdaságának adottságait értékeli, ennek keretében a talajt meghatározó paraméterek ismeretében gazdaságának talaját be tudja sorolni a megfelelő kategóriába.	Szem előtt tartja döntéseiben a termőterület ökoszisztémáját.	Az időjárási viszonyok alapján a gazdálkodás folyamatait önállóan határozza meg.
Ismeri a talaj fizikai tulajdonságát és a vízkapacitás fogalmát.	A talaj fizikai tulajdonságai alapján meg tudja határozni a talaj vízkapacitását.	Felelősen kezeli a termőterület adottságait.	Felelősséget vállal a termesztett zöldségnövények minőségéért.
Ismeri a gazdálkodásban használatos számítási segédleteket és a lejtős és eróziós területek jellemzőit.	A gazdálkodásban használatos számítási segédletek segítségével meghatározza a termőterület adottságait, azonosítja a lejtős és eróziós területeket.	Törekszik arra, hogy a saját gazdaságában lévő növénykultúrák tápanyag utánpótlása megfeleljen az ökológiai gazdálkodás szabályainak.	Felelősen gondolkodik a hozamok és a beltartalom zöldségnövényeket érintő összefüggéseiről.

Ismeri az öntözés módjait.	A termőterület fekvése, lejtése alapján megtervezi az öntözést.	Szem előtt tartja a terület klimatikus viszonyait.	Értékítéletét önállóan megfogalmazza az ökológiai gazdálkodás terén és szakmai környezetében képviseli azt.
Ismeri a talaj/öntözővíz/levél/termés minta vétel szabályait.	Használja a mintavételi eljárásokhoz szükséges eszközöket, beazonosítja a talaj/öntözővíz/levél/termés minta jelölés tartalmi elemeit.	Szem előtt tartja az ökológiai termelés minőségbiztosítási előírásait és beépíti termelési tevékenységébe.	Önállóan értelmezi és alkalmazza az ökológiai gazdálkodás területét érintő szabályokat és értelmezési dilemma esetén szakértői segítséget kér.
Tudja és rendszerben látja, hogy az ökológiai zöldségtermesztés során milyen tápanyag utánpótlásra van szükség és lehetőség. Ismeri az ökointensív gazdálkodási modellt.	Meghatározza az adott területen leginkább hasznos tápanyag utánpótlási módszereket a termesztett, illetve termesztetni kívánt zöldségnövények figyelembe vételével.	Törekszik a beltartalom növelésére a hozamok tervezésében.	
Tudja, hogy milyen módon kell meteorológiai megfigyeléseket végezni a zöldségnövények fenológiájához igazítva.	Az időjárási viszonyok elemzésével, a zöldségnövények fejlődési állapotának, továbbá a kártevők és kórokozók ismeretében saját gazdálkodási kalendáriumot összeállít.	Törekszik a gazdaközösségben való aktív részvételre.	
Ismeri a metnet rendszert, a rendszerben elérhető adatokat, információkat.	Meghatározza az átlagtól eltérő klimatikus hatások kompenzációját a zöldségnövények optimális ökológiai igényeinek szempontjából.		
Ismeri az agrometeorológia alapelveit.	Megválasztja a létesítendő zöldségállomány térállítását a széljárás, a besugárzás és a beesési szögek ismeretében.		
Ismeri a zöldségnövények érettségének mérési folyamatait, a mintaszedés folyamatát és gyakoriságát.	Megítéli a zöldségnövények érettségi fokát.		
Ismeri az ökológiai gazdálkodásra vonatkozó minőségbiztosítási rendszereket, előírásokat és főbb folyamatokat.	Alkalmazza a biominősítés szabályait, az ellenőrző szervek nyomtatványait és előírásait vezeti és kezeli (papíron és elektronikus eszközön egyaránt).		
Alapismeretekkel rendelkezik a minőségmegőrző termelési folyamatokról.	Kidolgozza a gazdaságára jellemző termelési folyamatszabályozást.		

Ismeri a hozamok és a beltartalom összefüggéseit a zöldségnövényekre vonatkozóan.	Képes a gazdaságában azon zöldségnövény kultúrák kiválasztására, amelyek az adott termőhelyen a legjobb minőségű, termőképességű és hozamú termést adhatják.		
Ismeri a zöldségnövényekre vonatkozó termékminősítési szabályokat.	Különbséget tud tenni a jobb és a gyengébb minőségű termék között zöldségnövények esetén.		
Ismeri a gazda és a gazdaközösség közötti kapcsolatrendszereket, tisztában van azok jelentőségével.	Információkat tud szerezni a környezetében lévő érdekeltségi rendszerekről, az együttműködésekről, partneri kapcsolatokról.		
Ismeri a termesztési folyamatokon kívüli problémákat, az ökológiai termesztés jogi hátterét.	Megtervezi saját gazdálkodásának finanszírozását, a jogszerű cégműködés alapjait.		
Ismeri az ökológiai gazdálkodásra vonatkozó jogszabályokat.	Alkalmazza, illetve betartja az ökológiai gazdálkodásra vonatkozó jogszabályi előírásokat.		

3.2. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00180-17-20 3 06 2 /M-02
A programkövetelmény modul megnevezése	Az ökológiai termesztés specialitásai a zöldségtermesztés folyamataiban

3.2.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszáma	36	72
Elméleti képzés idő aránya (%)	30	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	70	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.2.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Ismeri a párhuzamosságokat és lényegi különbségeket az integrált és az ökológiai növényvédelem területén.	Felméri a növényvédelemmel kapcsolatos veszélyeket zárt térben és szabad földön.	Betartja a növényvédelem ökológiai eljárásait és nyitott az ökológiai eszközrendszer használatára, még ha ez többlet idő- és energiaráfordítással jár is a hagyományos növényvédelemhez képest.	Új megoldásokat önállóan kezdeményez az ökológiai zöldségtermesztés minél szélesebb elterjesztésére.
Ismeri a kártevők elleni védekezés módszereit, területmonitorozás elveit, lehetőségeit, szempontjait, a területmonitorizással megszerezhető adatokat és információkat.	Alkalmazza és a leginkább megfelelő helyeken kihelyezi a kártevők elleni csapdákat, majd értékeli területmonitorozással a hatásukat.	Környezettudatosan gondolkodik az ökológiai növénytermesztéssel kapcsolatban.	Felelősen használja a talajművelés és a tápanyagbevitel ökológiai technikáit.

Megnevezi és ismerteti a zöldségnövények fitotechnikai eljárásait.	Saját gazdálkodásában alkalmazza a metszés, kacsolás, levelezés, tetejezés, hajtás válogatás, kötözés tevékenységeket.	Kész a tervezés ökológiai szempontjainak teljeskörű fegyelembévitelére.	A talaj természetes tápanyag összetétele, illetve annak védelme érdekében alkalmazza a vetésforgót saját területein.
Ismeri az ökológiai zöldségtermesztésben használatos talajművelési formákat.	Gyakorlati tapasztalatai alapján kiválasztja a leginkább megfelelő talajművelési technikát a termesztett zöldségekhez: talajforgatás, talajlazítás, talajjegengetés, talajtömörítés, felszínalakítás.	Betartja és követi a szaporító anyagokkal kapcsolatos ökológiai előírásokat.	Számításait folyamatosan önellenőrzi és ennek alapján újraértékeli a tenyészterületet.
Ismeri a biológiai növényvédelem lehetőségeit és összefüggéseit az ökoszisztémával.	A gyakorlatban alkalmazza a biológiai növényvédelmet és összehangolja az agrotechnikai eljárásokat az ökoszisztémával.	Elkötelezett az ökológiai növényvédőszeres használatában.	Szakértők bevonásával önállóan meghatározza a betakarítás folyamatát.
Megnevezi az általános biotermesztési folyamatokat.	Meghatározza, hogy a klímáról és a talajról szerzett információk alapján milyen zöldségnövényeket érdemes termesztetni az adott területen.	Szem előtt tartja a gépek, berendezések műszaki megfelelőségét, annak biztosítását.	A tárolás időtartamától függően önállóan dönt a zöldségek elhelyezéséről és előkészítéséről a végső felhasználási helyre szállítás előtt.
Ismeri a vetésforgó modelleket és azok lényegi elemeit.	Megtervezi és alkalmazza a vetésforgót a növényi sorrend és növénytársítás összeállítás szabályai alapján.	Törekszik a beltartalom szerint optimális betakarítási időpontok tervezésére és meghatározására.	Mérlegeli az esetleges folyamatok alkalmazásának körülményeit, átlátja a folyamatok rendszerét, s ezek alapján önállóan menedzseli az ökológiai zöldségtermesztés folyamatait saját gazdaságában.
Ismeri a nemesítési, génmegőrzési és szaporítási módokat a biozöldségek termesztésénél.	Meghatározza az adott területen leginkább megfelelő zöldségnövény nemesítési és szaporítási formákat.	Követi az ökológiai betakarítás alapelveit.	
Ismeri, hogy milyen zöldségfajtákat érdemes telepíteni az adott termőterületre. Ismeri az ökológiai gazdálkodásban alkalmazható vetőmag beszerzési forrásait.	Vetési naptárat és vetési tervet készít. Vetőmag beszerzési, -kezelési, magvetési, palántanevelési eljárásokat alkalmaz.	Elkötelezett a zöldség termények tiszta, betegségtől mentes tárolására.	
Ismeri a tenyészterület fogalmát és nagyságának kiszámítási módját.	Képes a tenyészterület meghatározására és annak nagyságának kiszámítására az elvárt hozam vagy technológia alapján.	Ösztönzött a termék ökológiailag tiszta minőségének megővására.	

Ismeri az ökológiai gazdálkodásra jellemző növényvédő és biostimuláló szerek kijuttatási technológiáit.	A vizet, mint tápelemet, továbbá a növényvédőszereket a helyi adottságoknak megfelelően juttat ki, a kórokozók és kártevők felismerése alapján.		
Ismeri a tápanyag utánpótlás elemeit, formáit.	Meghatározza az adott terület termesztési lehetőségeihez leginkább megfelelő tápanyag-utánpótlási formákat.		
Ismeri a növényvédelem területén használatos munkagépeket, kiválasztásuk, illetve műszaki megfelelőségük megítélésének szempontjait.	Kiválasztja az adott növénykultúra méretéhez szabott növényvédő (permetező) gépeket, megállapítja azok műszaki állapotát.		
Megnevezi a betakarítás elemeit.	Helyesen meghatározza a betakarítás legalkalmasabb idejét.		
Ismeri a zöldségek biológiai és gazdasági érettségét, illetve annak beazonosítására irányuló módszereket.	Felismeri és meghatározza a zöldségek biológiai és gazdasági érettségét.		
Ismeri az ökológiai zöldségnövények betakarítási módozatait, lehetőségeit.	Kiválasztja az adott ökológiai termesztésű zöldségnövénynek leginkább megfelelő betakarítási módot.		
Ismeri a zöldségfélék tárolási lehetőségeit.	Meghatározza a zöldségek tárolásának szervezésével, az áruvá készítéssel kapcsolatos feladatokat.		
Ismeri a biotermesztésű zöldségek tárolása során az adott zöldségfajtára és/vagy tárolási módra jellemző betegségeket. Ismeri a post harvest műveleteket.	Azonosítja a zöldségek tárolása során megjelenő betegségeket és azok terjedésére, illetve megszüntetésére tervet készít.		
Ismeri a bio zöldségtermesztéshez kapcsolódó munkafolyamatokat. Érti és megérti azok jelentőségét és a lehetséges kockázatokat. Ismeri a termeléshez kapcsolódó logisztikai folyamatokat, eljárásokat, az ökológiai gazdálkodás dokumentálási kötelezettségeit	A bio zöldségtermesztéshez kapcsolódó termelésszervezési, egyszerű feldolgozási, kiszerezési feladatokat összehangolja. Támogatja és menedzseli az egyszerű és összetett logisztikai folyamatokat. Az ökológiai gazdálkodással összefüggő dokumentumokat kezeli.		